

domsret. Naar man siger, at det og det tilhører Kirken, saa er det ganske naturligt, at Provsten er den rette Bærgede derfor. Denne Tankegang fører med sig, at det er noget Kirkeligt, noget Geistligt, noget Helligt. Nei, efter min Mening har Provsten slet ikke Noget at bestille i disse Commissioner. Naar Taleren er om at ordinere en Præst eller foretage Inspectioner i Kirke og Skole, da kan jeg forstaae, at Provsten kan have noget at bestille der, men naar Taleren, som her, er om, hvorvidt Præsten skal have en Tønde Land mere eller mindre, hvor den skal tages eller hvormeget der skal sælges, er dette altfor verdslige Forretninger til, at vi ville bebyde Provsten med slige Ting. — Sæg vil ikke udtale mig videre herom. Disse enkelte sidste Bemærkninger gjælde kun Enkeltheder, og Enkeltighederne have for mig, saaledes som Lovforslaget foreligger, ikke stor Betydning, da de alligevel ikke kunne ændres saaledes, at jeg vil kunne komme til at stemme for Lovforslaget. Det er hele Lovforslagets Grund og Bæsen, jeg er imod, og derfor finder jeg mig opfordret til at gjøre, hvad jeg formaaer for at bringe det til, at dette Lovforslag ikke ophøies til Lov.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Den ærede Taler, der nu satte sig, udtalte overfor Uttringer, som igaar saaldt fra min Side, den Sætning, at det Lovforslag, vi her forhandle, ikke indeholder det, hvorom vi nu have forhandlet i 10 Aar, og om hvilket jeg havde sagt, at vi ikke vare komne synderlig videre. Sæg har ganske vist udtalt mig saaledes og vedkjender mig det fuldkomment, men det forekommer mig dog høist besynderligt, at den ærede Taler vil benægte, at dette er den samme Sag; thi det er dog umuligt at sige, at vi med Hensyn til denne Sag kun have arbejdet og handlet for at naae netop det Maal, som den ærede Taler finder at være det rette. Det er fuldkommen forklarligt, at den ærede Taler gaar ud fra, at hans Anskuelse er den rigtige, ja endog den ene rigtige; men det lader sig dog ingenlunde benægte, at der, hver Gang denne Sag er kommen frem, har viist sig meget forffjellige Anskuelser, og navnlig Anskuelser, som

have været meget modsatte den ærede Talerens. Det er ogsaa rimeligt, at det maatte være saa, og at man maatte blive staaende paa dette Punkt af modstridende Meninger, siden man, hvad jeg tidligere har udtalt, aldrig er kommen videre end til en første Behandling, hvor disse modstridende Meninger netop gjerne træde frem. Det er kun ved fortsatte Forhandlinger her i Thinget og ved en Samvirken mellem begge Thing, at man til Syvende og Sidst kan komme til at see, hvorledes Sagen stiller sig, og at man kan komme til at sige, hvad man egentlig virker for, og hvad man ikke virker for. Skulle vi ganske i Almindelighed opstille, hvad vi virke for og have virket for, ved jeg ikke rettere, end at man maa sige, at Maalet — hvad den ærede Taler forøvrigt ogsaa selv har udtalt — er en fornuftig og forstandig Ordning af alle de Forhold, som staae i Forbindelse med Gejstlighedens Lønning; anderledes kunne vi ikke stille dette Maal. En anden Sag er det, at der er meget forffjellige Meninger om, hvad der er fornuftigt og forstandigt i denne Sag, som i saa mangfoldige andre Sager. Efter det ærede Medlems Uttringer skulde man næsten troe, at det kun var Meningen at bringe det dertil, at de geistlige Indtægter og navnlig Tienderne gif ind i Statskassen, samt at de geistlige Embedsmænd sattes paa fast Løn, som udbetaltes dem maanedsviis af Statskassen ligesom til andre Embedsmænd. Han syntes næsten at antyde, at dette var det eneste Formaal, ikke alene det, som man nu stræber efter, men ogsaa det, som har været Gjenstand for den Stræben, der har fundet Sted i de sidste 10 Aar, men dette er jo meget langt fra Tilfældet. Netop derom have Meningerne været meget forffjellige, naar Sagen er kommen frem; men derimod er det hver Gang fra alle Sider erkjendt, at der er mange andre Forhold, som staae i nøieste Forbindelse hermed, og hvis Ordning vil kunne opnaaes, hvad enten man vælger den ene eller den anden Afgjørelsesmaade med Hensyn til det før nævnte Formaal. Det var dog besynderligt, om man vilde benægte, at der netop ved det foreliggende Lovforslag er gjort overordentlig væsentlige Skridt fremad ikke alene i den Retning, at vi kunne komme tilende med disse Ting, men ogsaa